

Kenmerken van cliënten met een verstandelijke handicap in de Wet langdurige zorg

Inleiding

Deze factsheet is de eerste in een reeks waarin de cliëntgroep verstandelijk gehandicapten in de Wlz nader wordt uitgelicht. Het meeste onderzoek is in het verleden gedaan naar cliënten met een somatische en/of psychogeriatrische aandoening. Hierdoor bleef de groep verstandelijk gehandicapten tot op heden wat buiten beeld, terwijl deze groep een aanzienlijk deel van de cliëntenpopulatie in de Wlz uitmaakt. Daarbij is in de afgelopen jaren het aantal cliënten met een VG-zorgprofiel fors gegroeid.

Een aantal andere partijen heeft reeds onderzoek verricht naar de recente ontwikkelingen in de verstandelijk gehandicaptenzorg. Er is onder meer gezocht naar mogelijke verklarende factoren voor de groei in vraag en gebruik van zorg voor verstandelijk gehandicapten. Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) in 2014 bijvoorbeeld, kwamen de volgende factoren naar voren:

- Demografische verklaring (hogere levensverwachting)
- Maatschappelijke ontwikkelingen (ingewikkelder samenleving, ontbreken steunsysteem)
- Veranderingen zorgaanbod (aantrekkelijker aanbod)
- Wijzigingen in het zorgstelsel
- Toename zorgvraag van cliënten met een niet-westerse achtergrond

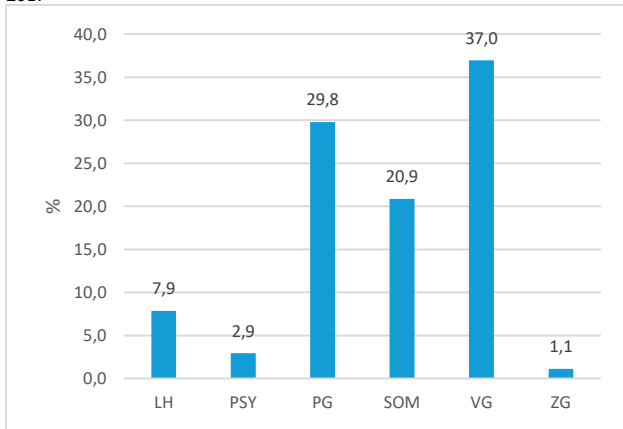
In deze factsheet wordt allereerst gekeken naar de kenmerken van de groep cliënten met als eerste grondslag 'verstandelijke handicap' (VG) en een geldige indicatie voor de Wlz op peildatum 1-12-2017. In volgende factsheets zullen andere aspecten belicht worden, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van zorgzwaarte van verstandelijk gehandicapten met een Wlz-indicatie en de instroom en uitstroom van deze groep in de Wlz.

1. Grondslag VG in de aanspraak

In onderstaande figuur is de verhouding te zien van cliënten met een eerste grondslag VG ten opzichte van cliënten met overige grondslagen in de Wlz. Op peildatum 1-12-2017 is het aandeel van cliënten met een eerste grondslag VG 37,0% van de totale aanspraak Wlz.

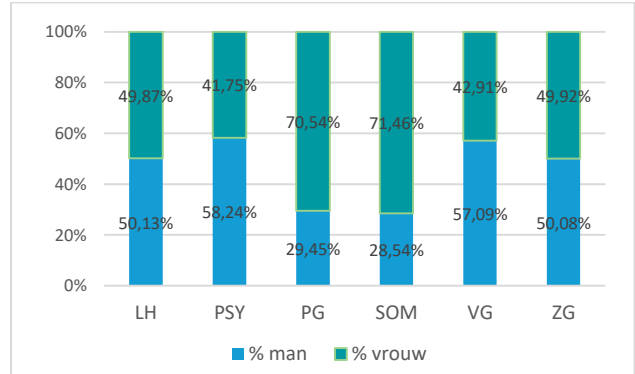
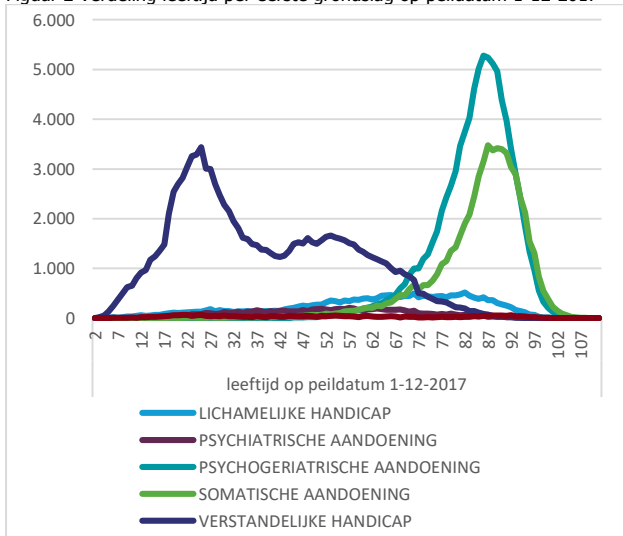
Figuur 1 Verhouding grondslagen in aanspraak Wlz op peildatum 1-12-2017

2. Leeftijd en geslacht

In figuur 2 is te zien dat de populatie VG-clieënten duidelijk verschilt van de overige cliënten als het gaat om leeftijd. De piek in aanspraak ligt op een leeftijd van 25 jaar bij VG-clieënten, terwijl deze voor bijvoorbeeld cliënten met een somatische grondslag op 87 jaar ligt.

Figuur 2 Verdeling leeftijd per eerste grondslag op peildatum 1-12-2017

Figuur 3 Verdeling geslacht per grondslag op peildatum 1-12-2017

In de totale aanspraak van cliënten met een grondslag VG op 1-12-2017 zien we dat mannen in de meerderheid zijn met 57% (zie figuur 3). Net als bij het aspect leeftijd, is dit een ander beeld dan we zien bij cliënten met somatische en/of psychogeriatrische problematiek. Daar zijn mannen veruit in de minderheid met respectievelijk 28,5% en 29,4%.

3. Burgerlijke staat en Leefsituatie

Tabel 1 laat zien dat 87,5% van de cliënten met een eerste grondslag VG ongehuwd is. Dit is mede te verklaren door het feit dat het aantal kinderen relatief groot is in deze groep. Zoals we al zagen in figuur 2 (leeftijdsoopbouw).

Tabel 1 Verdeling burgerlijke staat VG-clieënten met aanspraak op peildatum 1-12-2017

Burgerlijke staat	%
Gehuwd	1,26%
Geregistreerd partner	0,13%
Gescheiden	0,57%
Ongehuwd en geen geregistreerd partner en nooit geweest	87,50%
Ongehuwd en geen geregistreerd partner, evt. wel geweest	1,02%
Weduwe/weduwenaar	0,63%
Achtergebleven geregistreerd partner	0,04%
Gescheiden geregistreerd partner	0,02%
Onbekend	8,83%

De meerderheid van de VG-cliënten met aanspraak op peildatum 1-12-2017 woont in een instelling met verblijf: 55,9%. Dit is te zien in figuur 4. Een andere grote groep (22,7%) woont als kind samen met ouder(s) in het ouderlijk huis.

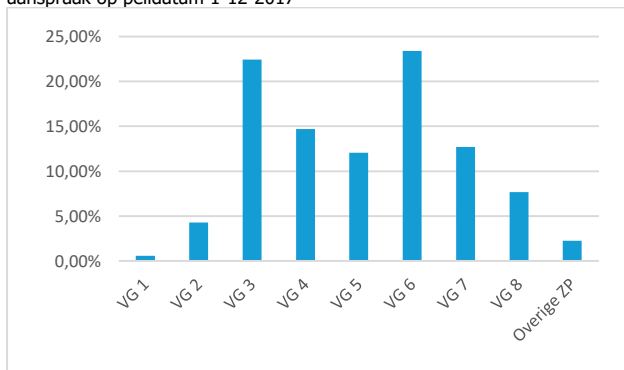
Figuur 4 Verdeling leefsituatie VG-cliënten met aanspraak op peildatum 1-12-2017

4. Verdeling Zorgprofielen

Wanneer we kijken naar de verdeling van de zorgprofielen in de aanspraak van de cliënten met eerste grondslag VG, zien we dat zorgprofiel VG 3 en VG 6 het meest voorkomen (resp. 23,4% en 22,4%). In figuur 5 zien we de totale verdeling van zorgprofielen in de VG-reeks voor deze groep cliënten. Een klein percentage VG-cliënten (2,2%) heeft een zorgprofiel uit een andere sector-reeks. In de figuur benoemd als 'Overige ZP'.

Figuur 5 Verdeling zorgprofielen van cliënten met 1^e grondslag VG met aanspraak op peildatum 1-12-2017

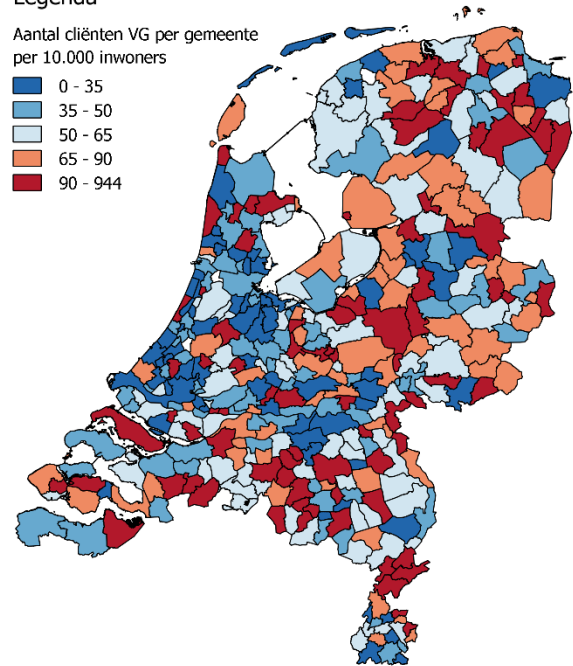
5. Gemeenten

Figuur 6 Aantal cliënten met 1^e grondslag VG per gemeente per 10.000 inwoners op peildatum 1-12-2017

Legenda

Aantal cliënten VG per gemeente per 10.000 inwoners

- 0 - 35
- 35 - 50
- 50 - 65
- 65 - 90
- 90 - 944

Bovenstaande figuur toont waar de cliënten met een eerste grondslag VG woonachtig zijn op peildatum 1-12-2017. Aangezien we eerder gezien hebben dat de grootste groep cliënten (55,9%) woont in een instelling met verblijf, laat deze kaart indirect de verdeling van het intramurale zorgaanbod in deze sector zien.

Colofon

Dit is een uitgave van het CIZ. Het gebruik van cijfers en/of teksten uit deze publicatie als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Verder gebruik van cijfers en/of teksten is zonder toestemming van het CIZ niet toegestaan. Het CIZ aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

